

ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧ

ಹೂವು ಕೊಯ್ದು ನಂತರ ಅವಗಳನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ಮಾಲೆ ಕಟ್ಟಿವುದೇ ಸೋಗಸು. ಅಬ್ಜಿಲೀಗೆ(ಕನಕಾಂಬರ), ಗೊರಡೆ(ಸ್ವಚ್ಚಕದ ಹೂ), ಮಲ್ಲಿಗೆ(ಕಾಕಡ, ದುಂಡುಮಲ್ಲಿಗೆ, ಸೂಜಿಮಲ್ಲಿಗೆ ಇತ್ಯಾದಿ), ಸೇವಂತಿಗೆ ಮುಂತಾದ ದಂಡೆ ಕಟ್ಟಲು ಬರುವಂತಹ ಹೂಗಳನ್ನು ಅತಿ ನಾಜೂಕಿನಿಂದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ತೊಟ್ಟು ಮುರಿದುಹೊಗಿದರೆ ಎರಡು ಹೂಗಳನ್ನು ಎದುರುಬುದುರಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿ ದಾರ ಸುತ್ತಿ ಗಂಟು ಹಾಕುವುದು, ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಪ್ರಸರಾವರ್ತನೆ ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಧವನ ಪಂಚಪತ್ರೆ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕಟ್ಟಿದಾಗ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಣ್ಣದ ಹೂಗಳನ್ನು ಮಧ್ಯೆ ಸೇರಿಸಿ ಕಟ್ಟಿದಾಗ ಆ ಹೂಮಾಲೆಯ ಅಂದ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಬುದು. ಹೂದಮೊದಲು ಹೂ ಕಟ್ಟಿಸುದನ್ನು ಕಲಿಯುವಾಗ ಪಾಡು ಪಡುತ್ತಿದ್ದೇವು. ಹೂವಿನ ತೊಟ್ಟನ್ನು ದಾರದಿಂದ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಸುತ್ತಿದರೆ ತೊಟ್ಟು ಮುರಿದು ಹೂವು ಉದುರಿಕೊಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಥವಾ ನಾವು ಮುಖ್ಯಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದ ಹೂವುಗೂ ಕ್ಷಣ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಬಾಡಿ ಅಪ್ಪಣಿಯಂತಾಗಿ ನಾಸುಕಂಡು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಆಗ ಬಾಡಿಹೊಂದ ಆ ಹೂವಿನರೆಲೆಯೇ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯವಾ ಸೆಣ್ಣಿದಾಗತ್ತಿತ್ತು. ನಮಗೆ ಹೂವು ಕಟ್ಟಲು ಬರುವುದೇ ಇಲ್ಲವೇನೂ, ಅಥವಾ ಹೂವು ಕಟ್ಟಿಸುವುದನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಎಷ್ಟು ವರ್ಷ ಬೇಕೇನೂ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಚಿಕ್ಕವರಾದ ನಮಗೆ ಅವಗಳನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿ ಹಿಡಿದು ದಾರ ಸುತ್ತುವುದೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಾಧನೆ ಏನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೂ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟಿ ಒಂದು ಗೇಣು (ಕನಿಷ್ಠ ಮೋಲ್ ಕೂಡ ಅಲ್ಲ) ಹೂವಿನ ಮಾಲೆ ಕಟ್ಟಿ ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದು ನೋಡಿದಾಗ ಕಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಹಿರಿಹಿರಿ ಹಿಗಿನ ಬೆಳೆಕು! ನನ್ನ ದೊಡ್ಡಮ್ಮೆ ಹೂ ಕಟ್ಟಿಸುವುದನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡುವಾಗ ಅದರ ಜೋಡಿಗೆ ಸಂಸಾರದ ಸಾರವನ್ನೂ ಜೋಡಿಸಿ ಕಟ್ಟಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು – “ಸಂಸಾರ ಅನ್ನೊಂದು ಈ ಹೂವಿನ ಮಾಲೆಯ ಹಾಗೇ ಕಣ್ಣೂ. ದಾರವನ್ನು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದು ಸುತ್ತಿದರೆ ಹೂವು ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೇ ಹಟೆ, ಸಿಟ್ಟು, ಅಸಹನೆ ಇದ್ದೇ ಮಲ್ಲಿಗೆಯಂತ ಬಾಳು ಹಿಸುಕಿ ಹೋಗಿ ಹಾಳಾಗುತ್ತ. ನಾಜೂಕಿನಿಂದ ಹೂವು ಬಾಡದಂತೆ ಮಾಲೆ ಕಟ್ಟಿವ ಹಾಗೇ ಸಂಸಾರವನ್ನು ನಾಜೂಕಿನಿಂದ ನಿಭಾಯಿಸ್ತೇಕು. ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಈ ಪತ್ರೆ, ಧವನವನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿ ಸೇರಿಸಿ ಕಟ್ಟಿವ ಹೂವಿನ ಮಾಲೆ ಎಷ್ಟು ಚೆಂದ ಕಾಣುತ್ತೇ ಅಲ್ಲಾ? ಹಾಗೇ ಜೀವನಾನೂ ಚೆಂದಾಗಿ ನಡೆಬೇಕು ಅಂದೇ ಸರಸ ವಿರಸ ಜೋಡಿಸುತ್ತೇಯಾಗಿ ಇಬೇಕು. ಅಲ್ಲೇ ಹೊಂದೊಂದು ಹೋಗೇ ಗುಣಾನೂ ಇಬೇಕು”. ಹಿರಿಯರ ಇಂತಹ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತುಗಳು ಆಗ ಅಪ್ಪೇನೂ ತಲೆ ಬುರುದೆಯ ಒಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಸಂಸಾರ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರಲುಡಿದವು.

ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿಯ ದಾರಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಬಾಳೆಯ ದಿಂಡಿನ ನಾರಣ್ಣೆ ಹೂ ಕಟ್ಟಲು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಾಳೆಯ ದಿಂಡಿನ ನಾರಣ್ಣು ನೇರಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆಹಿಪ್ಪ ನಂತರ ತೆಗೆದು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ನಾರು ಗಟ್ಟಿಯಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಬಹೂಪಯೋಗಿ ಕೂಡ. ಕೈಚೆಲದ ಬಾಯಿ ಬಿಗಿಯಲು, ಸೌತೆಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಗಳಕ್ಕೆ ನೇತುಹಾಕಲು, ಭಂತ್ತದ ಮುಡಿ ಕಟ್ಟಲು, ಕೊನೆಗೆ ಹೆಂಗಸರ ಜಡೆ ತುದಿ ಕಟ್ಟಲು ಕೂಡ ಟೆಚೆನ ಬದಲು ಈ ಬಾಳೆ ನಾರು ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ದುಂಡೆಗೆ ಸುತ್ತಿಟ್ಟ ಬಾಳೆ ನಾರಿನ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲಾ ಹಳ್ಳಿ ಮನಗಳಲ್ಲಾ ಕಾಳಿಬಹುದಿತ್ತು – ಮನೆ ಧಾವಣೆಯ ಸಂದಿಗಳಲ್ಲಿ, ನಾಗಂದಿಗಳಲ್ಲಿ, ಗೋಡೆಗೆ ಹೊಡೆದ ಮೋಹಗಳಲ್ಲಿ, ಚಿಕ್ಕಪಟ್ಟ ಡಬ್ಬಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಗೆ.